

Sygn. akt V U 267/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2016r.

Sąd Rejonowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Marzena Hop

Protokolant: Anna Lewicka

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca r. w S.

sprawy z odwołania K. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 30.06.2015r., znak (...) - (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o świadczenie rehabilitacyjne

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonej K. P. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 03 kwietnia 2015r. do 01 lipca 2015r. w wysokości 100 % podstawy wymiaru w związku z wypadkiem przy pracy.

Sygn. akt V U 267/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30.06.2015r. organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonej prawa do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od dnia 03.04.2015r. do dnia 01.07.2015r. w wysokości 100% podstawy wymiaru w związku z wypadkiem przy pracy.

Ubezpieczony K. P. wniosła odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany. Wskazała, że pracodawca uznał zdarzenie za wypadek przy pracy. Zarzuciła, że uraz powstał nagle w trakcie wykonywania obowiązków służbowych nadto nigdy nie leczyla się na taką lub podobną dolegliwość.

Organ rentowy Zakład (...) Oddział w S. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Pełnomocnik ZUS w uzasadnieniu zarzucił, że zdarzenia nie można uznać za wypadek przy pracy, a obrażenia jakich doznała ubezpieczona w dniu 02.10.2014r. stanowią schorzenia samoistne i nie są urazem.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. P. ma 52 lata. Z zawodu jest technikiem ekonomistą. Jest zatrudniona w (...) Sp. z o.o. w O. jako sprzedawca. W dniu 02.10.2014r. po zamknięciu sklepu przystąpiła do wyciągania mięsa z lodówki i zabezpieczenia go na drugi dzień. Czynność ta polegała na pakowaniu go do pojemnika stojącego na blacie. Po zakończeniu układania wyrobów podniosła pojemnik o wadze ok 10-12 kg w celu schowania do lodówki poniżej. W pewnym momencie poślizgnęła się na wodzie, która wyciekła spod skrzynki, straciła równowagę, zaczęła balansować ciałem, skrzynka wskutek gwałtownego wyszarpanięcia z jej rąk upadła na podłogę, poczuła silny ból prawej ręki.

Przed zdarzeniem z dnia 02.10.2014r. K. P. nie leczyla się na choroby kręgosłupa, nie miała dolegliwości ręki prawej.

Dowód: zeznania świadka E. P. –k.12v, dokumentacja powypadkowa – k.22-26 akt ZUS, dokumentacja medyczna w aktach ZUS oraz w aktach sprawy – koperta k. 18, zeznania ubezpieczonej – k.12-13,

Ze zdarzenia został sporządzony protokół powypadkowy.

Zdarzenie zostało uznane przez zespół powypadkowy za wypadek przy pracy. Jako przyczynę wypadku wskazano poślizgnięcie na mokrej powierzchni, a jako jego skutek uznano wypadnięcie dysku w części szyjnej kręgosłupa z urazem ręki prawej. Zalecono aby podczas szkolenia w zakresie BHP szczegółowo omówić zdarzenie.

dowód: protokół nr (...) r. ustalenia okoliczność i przyczyn wypadku przy pracy – k. 22-24 akt ZUS.

Decyzją z dnia 30.06.2015r. organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonej K. P. prawa do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od dnia 03.04.2015r. do 01.07.2015r. w wysokości 100% podstawy wymiaru w związku z wypadkiem przy pracy. W ocenie organu rentowego obrażenia jakich doznała ubezpieczona w dniu 02.10.2014r. stanowią schorzenie samoistne i nie są urazem w rozumieniu art.2 pkt 13 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy chorób zawodowych.

dowód: decyzja ZUS z dnia 30.06.2015r. – w aktach organu rentowego.

W wyniku zdarzenia z dnia 02.10.2014r. u K. P. doszło do ujawnienia i nasilenia dolegliwości związanych z chorobą uprzednio istniejącą czyli dyskopatią szyjną C5/C6 i C6/C7. Uraz spowodował uaktywnienie i nasilenie objawów choroby uprzednio istniejącej czyli dyskopatii szyjnej, które wyszło w badaniu (...) z dnia 16.02.2015r.

dowód: opinia biegłego z dziedziny ortopedii K. S. –k.22 i 37.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie między stronami spornym było, czy zdarzenie z dnia 02.10.2014r. było wypadkiem przy pracy, czy też nie. Zatem Sąd zbadał, czy zdarzenie te wypełniało przesłanki wypadku przy pracy, w szczególności czy zdarzenie to było przyczyną sprawczą lub współsprawczą obrażeń ubezpieczonej, czy też wyłączną ich przyczyną była choroba samoistna ubezpieczonej.

Zgodnie z art. 3.1. Ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673) – zwaną dalej „ustawą wypadkową” - za wypadek przy pracy uważa się zdarzenie nagle, wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą – podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych, podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia, w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy. Przyczyna zewnętrzna zdarzenia jest zatem jedną z trzech przesłanek, których łączne wystąpienie uzasadnia kwalifikację danego zdarzenia jako wypadku przy pracy.

Wymaganie zewnętrzności przyczyny oznacza, iż nie może ona tkwić wyłącznie w organizmie poszkodowanego. Ustawa wypadkowa nie przewiduje jednak takiego warunku, aby przyczyna zewnętrzna musiała być jedyną przyczyną doprowadzającą do powstania szkody. Tylko w razie stwierdzenia, że wypadek wywołany był wyłącznie przyczyną wewnętrzną mającą swe źródło w stanie chorobowym poszkodowanego, zdarzenie pozbawione jest cech wypadku w pracy. Natomiast w razie ewentualnego wystąpienia dodatkowej i współistniejącej przyczyny pochodzącej z zewnątrz zdarzeniu nie można by odmówić znamion wypadku (SN w sprawie III URN 26/78, OSNCP 1979/6 poz. 128).

W doktrynie i judykaturze podkreśla się też, że cecha ta nie może być rozumiana dosłownie, a tylko tak, by do zespołu przyczyn rozstrzygających o szkodliwym skutku należała również przyczyna zewnętrzna, bez której wypadek nie nastąpiłby. W związku z tym, także zakres skutków wypadku w zatrudnieniu obejmował w dotychczasowej praktyce

– poza skutkami bezpośrednimi, tj. spowodowanymi wyłącznie przez przyczynę zewnętrzną, pozostającą w związku z zatrudnieniem – również skutki pośrednie, czyli takie, które nie dadzą się zakwalifikować, jako wyłączny skutek tej przyczyny.

Zakres skutków doznanego urazu obejmuje więc wszystkie konsekwencje, jakie spowodował on u poszkodowanego ze względu na stan jego organizmu przed wypadkiem, a nie tylko te, które uraz taki spowodowałby, niezależnie od indywidualnego stanu zdrowia pracownika. Pod uwagę bierze się te skutki przyczyny zewnętrznej, które w łańcuchu przyczyn - będąc jego istotnym ogniwem - doprowadziły do objętego Ustawą skutku. Dlatego w judykaturze konsekwentnie przyjmuje się, że zadziałanie zewnętrznej przyczyny, mającej swe źródło w świadczeniu pracy (wypadek przy pracy), może polegać również na uszkodzeniu narządu wewnętrznego, dotkniętego schorzeniem samoistnym, a przez to tylko na istotnym pogorszeniu stanu zdrowia (por. wyrok Trybunału Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 stycznia 1961 r. IV NRT 2/60 Państwo i Prawo 1961/11 str. 851 z glosą J. Pasternaka; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 1968 r. III UZP 1/68 OSNCP 1968/8-9 poz. 140 oraz OSPiKA 1969/3 poz. 57 z glosą T. Świnarskiego; wyrok z dnia 10 lutego 1977 r. III PR 194/76 OSNCP 1977/10 poz. 196; z dnia 16 lutego 1977 r. III PRN 55/76 OSPiKA 1978/12 poz. 217 z glosą G. Bieńka; z dnia 5 lutego 1997 r. II UKN 85/96 OSNAPiUS 1997/19 poz. 386 oraz z dnia 21 maja 1997 r. II UKN 130/97 OSNAPiUS 1998/7 poz. 219).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalił się trafny pogląd polegający na szerokim rozumieniu przyczyny zewnętrznej. Zgodnie z nim zewnętrzną przyczyną sprawczą wypadku przy pracy może być każdy czynnik pochodzący spoza organizmu poszkodowanego, zdolny – w istniejących warunkach – wywołać szkodliwe skutki. Pogląd ten został zaakceptowany także w późniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego, który dodaje, że w tym znaczeniu przyczyną zewnętrzną może być nie tylko narzędzie pracy, ale i siły przyrody, a nawet praca i czynności samego poszkodowanego, byleby nie zachodziły podstawy do stwierdzenia, że wypadek został spowodowany wyłącznie schorzeniem tkwiącym w organizmie pracownika, łączącym się choćby ze skłonnością do omdleń lub zakłóceń równowagi (por. uchwała SN z dnia 11.02.1963 r., zasada prawna, III PO 15/62, OSNCP 1963 Nr 10, poz. 215 oraz wyrok SN z dnia 16.06.1980 r., III PR 33/80, LEX nr 14532, z dnia 28.04.2005 r., I UK 257/04, LEX nr 390131).

Uraz spowodowany wyłącznie przyczyną wewnętrzną, mającą swe źródło w stanie chorobowym poszkodowanego, pozbawia zdarzenie cechy wypadku ze względu na brak przyczyny zewnętrznej. Uraz doznany wyłącznie na skutek przyczyny tkwiącej w organizmie pracownika może się bowiem zdarzyć w każdych okolicznościach, a nie tylko w pracy. Przyjmuje się jednak, że określonemu zdarzeniu nie można odmówić cechy wypadku, jeżeli bez wykonywania pracy nie doszłoby do niego, albo też prawdopodobieństwo jego zajścia byłoby niewielkie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1997 r., II UKN 304/97, OSNAPiUS 1998 Nr 15, poz. 464).

Nawet, gdy źródłem nagłego zdarzenia była choroba, to należy uwzględnić przyczynę dodatkową, zewnętrzną, pochodzącą ze sfery zagrożenia pracą i przyjąć, że ta właśnie przyczyna spowodowała uraz. Innymi słowy, tylko z samego faktu, że poszkodowany nie może wykazać innej (dodatkowej) przyczyny zdarzenia, nie jest prawidłowe wnioskowanie, według którego wyłączną przyczyną zdarzenia jest przyczyna tkwiąca w organizmie poszkodowanego (wyrok SN z dnia 04.03.2013 r., I UK 505/12, G.Prawna 2013/211/6).

Sąd miał na uwadze, że z art. 2 pkt 13 ustawy wypadkowej wynika, że uraz to uszkodzenie tkanek ciała lub narządów człowieka wskutek działania czynnika zewnętrznego. W praktyce i orzecznictwie uznaje się, że gdy wystąpiło istotne pogorszenie stanu zdrowia, to uznanie zdarzenia za wypadek przy pracy nie jest wykluczone. W wyroku z dnia 07.06.2011r., II PK 311/10 Sąd Najwyższy orzekł, że wprowadzenie do definicji wypadku przy pracy przesłanki urazu nie oznacza, że wykluczone jest kwalifikowanie istotnego pogorszenia stanu zdrowia jako urazu i wypadku przy pracy w rozumieniu art. 3 ust. 1 i art. 2 pkt 13 ustawy z 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Sąd ten wskazał, że słowo "uszkodzenie" w definicji urazu nie ma jednego znaczenia (desygnatu) w języku polskim, nawet gdy odnosi się do tkanki lub narządu ciała. Uszkodzenie to również nadwyręzenie lub naruszenie tkanki rozumiane jako pogorszenie stanu zdrowia pracownika. Wykładnia gramatyczna (literalna) pojęcia "uraz" nie pozwala na zawężenie znaczenia słowa "uszkodzenie" tylko do fizycznego (anatomicznego) zniszczenia tkanki ciała. Uraz nie powinien być redukowany tylko do zmian anatomicznych, co może

sugerować słowo "uszkodzenie" (tkanki lub narządu), gdyż nie są wykluczone zaburzenia lub zmiany czynnościowe u pracownika spowodowane wypadkiem przy pracy, które nie będą polegały na zmianach anatomicznych (np. psychiczne). Wskazał również, że odrzucić należy podawane tzw. względy pragmatyczne, według których nie powinno się nawet wszczynać postępowań powypadkowych, kiedy doznane uszkodzenia ciała są niewielkie. Urazu nie warunkuje stopień uszkodzenia ciała. Sąd Najwyższy podkreślił również, że nie można więc traktować rozłącznie (albo/albo) urazu i pogorszenia stanu zdrowia. Taki kierunek wykładni może spowodować, że pracownicy dotknięci samoistną chorobą, np. chorobą kręgosłupa, nigdy nie będą mogli ustalić wypadku przy pracy, jeżeli od razu nie ujawni się "uszkodzenie tkanki lub narządu ciała". Nie można zatem powiedzieć, że takie ustalenie zawsze będzie wykluczone. Nie jest też uprawnione zapatrywanie, że pojęcie "urazu" należy interpretować, przyjmując a priori założenie o istotnym zawężeniu gwarancji spełniania świadczeń wynikających z WypadkiU wyłącznie do sytuacji, gdy nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną wywołało skutki o charakterze fizycznym. Idąc tym tokiem rozumowania, to warunki definicyjne urazu może spełniać niewielkie skaleczenie, choć wcale nie będzie powodować szkody kompensowanej w formach przewidzianych w WypadkiU. Natomiast z drugiej strony może wystąpić istotne pogorszenie stanu zdrowia, które na pierwsze spojrzenie może wcale nie skłaniać do zakwalifikowania go jako urazu, choćby dlatego, że pracownik cierpiał wcześniej na samoistną dolegliwość chorobową.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w całości podziela powołany powyżej pogląd Sądu Najwyższego.

W niniejszej sprawie u ubezpieczonej wykonującej pracę, na skutek gwałtownego poślizgnięcia się na mokrej powierzchni i upuszczenia ciężkiej skrzynki o wadze 10-12 kg (wyszarpnięcia) doszło do ujawnienia się dyskopatii szyjnej. Ubezpieczona przed zdarzeniem nie leczyła się w związku z chorobami kręgosłupa, nie było przeciwwskazań medycznych do wykonywania przez nią takiej pracy jaką wykonywała w dniu zdarzenia. Wysiłek fizyczny jaki włożyła w podniesienie skrzynki i następnie upadek tej skrzynki, poprzez wyszarpięcie się jej z rąk poszkodowanej (wskutek poślizgnięcia się na mokrej powierzchni) stanowił zdaniem Sądu przyczyną zewnętrzną stanowiącą nieodzowny element zdarzenia jako wypadku przy pracy, który to wysiłek w sposób istotny i nagły przyspieszył i pogorszył istniejący u ubezpieczonej stan chorobowy wywołany schorzeniem samoistnym.

Zatem w ocenie Sądu zdarzenie to było sprawczym czynnikiem nagłego i gwałtownego pogorszenia samoistnych schorzeń ubezpieczonej. Zdaniem Sądu uraz to również pogorszenie stanu zdrowia.

Reasumując, Sąd uznał że zdarzenie z dnia 02.10.2014r. jest wypadkiem przy pracy.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd oparł się na dokumentacji złożonej w aktach organu rentowego, dokumentacji medycznej ubezpieczonej, na zeznaniach świadka i ubezpieczonej oraz na opinii biegłego lekarza sądowego z dziedziny ortopedii. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka i ubezpieczonej albowiem zdaniem Sądu były one jednoznaczne, spójne, zgodne z dokumentacją powypadkową i medyczną ubezpieczonej, spontaniczne i szczerze.

Z kolei opinia sądowo – lekarska sporządzona została przez lekarza specjalistę w oparciu o badanie ubezpieczonej i dokumentację medyczną.

W ocenie Sądu należy stwierdzić, że opinia ta spełnia wymogi fachowości, rzetelności i logiczności. Wnioski zawarte w opinii zostały uzasadnione w sposób jasny i przekonujący. Ponadto, opinia została sporządzona przez lekarza specjalistę, a zatem zawarte w niej twierdzenia są poparte specjalistyczną wiedzą na wysokim poziomie. Opinia jest jednoznaczna i stanowcza. W tym stanie rzeczy przedmiotową opinię przyjąć należało za podstawę poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych co do stanu zdrowia ubezpieczonego.

Strony nie wniosły zastrzeżeń do opinii biegłego.

Zważyć też należy, że zgodnie z art. 233 § 2 k.p.c. opinia biegłych podlega ocenie sądu, ale w zakresie mocy przekonującej rozumowania biegłych i logicznej poprawności wyciągniętych wniosków. Sąd natomiast nie może wchodzić w zakres merytorycznej wiedzy biegłych. Sąd nie może nie podzielać merytorycznych poglądów biegłego

(biegłych), czy zamiast nich wprowadzać własne stwierdzenia. Stanowisko Sądu w tym zakresie zgodnie jest z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 19.12.1990 r., I PR 149/90, OSP 1991, nr 11-12, poz. 300.

W dalszej kolejności należało ustalić, czy ubezpieczona może skutecznie skorzystać z uprawnień przewidzianych z tytułu wypadku przy pracy. Ubezpieczona domagała się świadczenia rehabilitacyjnego z ubezpieczenia wypadkowego.

Świadczeniami, jakie przysługują w związku z wypadkiem przy pracy w myśl art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy wypadkowej m.in. . są: zasiłek chorobowy - dla ubezpieczonego, którego niezdolność do pracy spowodowana została wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową oraz świadczenie rehabilitacyjne – dla ubezpieczonego który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego jest nadal niezdolny do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza rokuje odzyskanie zdolności do pracy.

Zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne z ubezpieczenia wypadkowego przysługuje w wysokości 100% podstawy wymiaru. (art. 9 ust. 1).

Organ rentowy nie kwestionował faktu, że stan zdrowia ubezpieczonej uzasadnia przyznanie jej prawa do świadczenia rehabilitacyjnego za sporny okres.

Zarzuciał jedynie, że świadczenie to nie przysługuje skarżącej w związku z wypadkiem przy pracy.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił w całości zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej K. P. prawo świadczenia rehabilitacyjnego za okres od dnia 03.04.2015r. do dnia 01.07.2015r. w wysokości 100% podstawy wymiaru w związku z wypadkiem przy pracy.